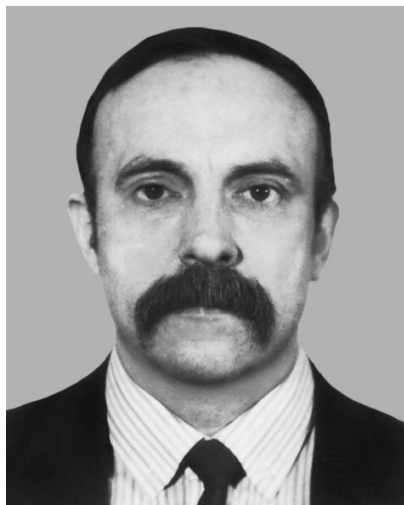

ЛОПАТА Василь Іванович (28. 04. 1941, с. Нова Басань Бобровиц. р-ну Черніг. обл. — 21. 09. 2025, м. Сан-Франциско, шт. Каліфорнія, США) — графік, живописець, письменник. Брат [А. Лопати](#). Народний художник України (2001). Державна премія України імені Тараса Шевченка (1993). Літ. премія ім. О. Гончара (2006). 1-а премія Міжнар. конкурсу з екслібриса (Лондон, 1989). Член НСХУ (1971), НСПУ (2006). Закін. Київський художній інститут (1970; майстерня [В. Касіяна](#)), творчі майстерні АМ СРСР у Києві (1972; кер. [М. Дерегус](#)). Останні роки мешкав із родиною в Сан-Франциско. Основні галузі — книжк. і станк. графіка, станк. живопис. Для творчості Л. характерне лірико-епічне, метафоричне трактування подій і персонажів, використання нац. традицій гравюри укр. стародруків. Учасник обл., всеукр., зарубіж. мистецьких виставок від 1967. Персон. — у Воронежі (РФ, 1972), Баку (1973), Дніпропетровську (нині Дніпро, 1982), Каневі (Черкас. обл., 1984, 2003), Чернігові (1985), Києві (1990, 1999, 2001), Вінніпезі (Канада, 1990), Римі (Італія), Нью-Йорку, Оттаві (усі — 1991), Торонто (1997). Створив 8 портретів Т. Шевченка, екслібриси на шевченків. тематику. Розробив оформлення укр. гривень (1991), дипломат. (1991) та укр. (1993) паспортів. Деякі роботи зберігаються у НХМ, Нац. музеї Т. Шевченка (обидва — Київ), Шевченків. нац. заповіднику (Канів). Автор та ілюстратор кн. «Надії та

розчарування, або Метаморфози гривні» (2000), повісті «Десь на дні мого серця» (2001), «Дорогу свою покажи мені, Господи» (2005; усі — Київ).

Основні твори

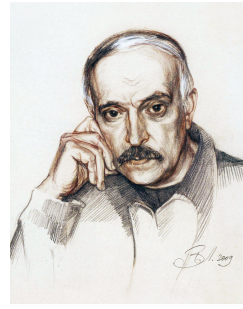
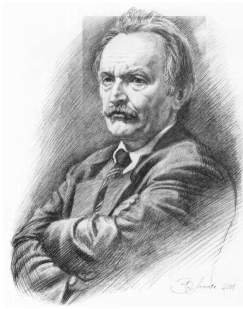
графіка – іл. до кн. «Українські народні думи» (1970), «Побратими» В. Шевчука (1971), «Людолови» З. Тулуб (1973), «Каменярі» І. Франка (1975), «Прапороносці» О. Гончара (1978), «Полтава» О. Пушкіна (1979), «Тополя» Т. Шевченка (1980), «Українські балади» (1981), «Українські народні казки» (1982), «Слово о полку Ігоревім» (1986), «Про славне військо запорізьке низове» А. Кащенко (1989), «Кобзар» Т. Шевченка (1992; 1993), «Маруся Чурай» Л. Костенко (2000), «Тарас Бульба» М. Гоголя (2006; усі – Київ); станк. серії – «Поезія Лесі Українки» (1971), «Життя і творчість Г. Сковороди» (1972), «Сільські будні» (1984), «Київські і Галицькі митрополити» (1990–92), «Українські святі» (1993); «Берестечко», «Визволяти побратимів», «Єретик» (усі – 1972), «Папа Іван-Павло II» (1993), «Хресний шлях України» (1995), «До життя і воскресіння» (1996), «В. Чорновіл» (2008), «Автопортрет» (2009); живопис – «Я знаю шлях» (1995), «Вічний поклик», «Моління про чашу» (обидва – 1996), «Таємна вечерея», «Дружина» (обидва – 1997), «Благовіщення» (1998), «Річка Снов» (2004), «Лариса» (2005), «Останній промінь» (2006).

Рекомендована література

1. Бугаєнко І. Шевченківська серія Василя Лопати // Вітчизна. 1989. № 3;
2. Гравюри Василя Лопати: Альбом. К., 1990;
3. Ігнатенко С. Ілюстрована шевченкіана в творах Василя Лопати. Нью-Йорк, 1991;
4. Журавель О. Василь Лопата: «Я йшов до Кобзаря все своє життя...» // ОМ. 1991. № 6;
5. Василь Лопата. Живопис, графіка: Альбом. К., 2001;
6. Булах Г. Обітниця майстра // Вітчизна. 2006. № 9–10;
7. Василь Лопата. Життя і творчість: Альбом. К., 2011.

В. П. Підгора, П. В. Нестеренко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Лопата Василь Іванович / В. П. Підгора, П. В. Нестеренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-56411>. — Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).